VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

HE 207/2024
Suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvitys

JARI SALOKOSKI, HALLITUSNEUVOS
TALOUSVALIOKUNTA
19.2.2025

Taustaa

- Investointihyvityksen valmistelusta linjattiin osana kevään 2024 kehysriihen kasvupakettia.
- Tavoitteena on saada liikkeelle sähköä hyödyntäviä mittaluokaltaan suuria teollisia investointeja ja samalla tukea puhtaan siirtymän teollisuuden ekosysteemin rakentumista Suomeen.
- Taustalla myös kiihtynyt valtiontukikilpailu.

Investointihyvityksen keskeiset reunaehdot

- Malliltaan kannustin on hyvitysmuotoinen eli yhtiö saisi vähentää osan tekemänsä investoinnin kustannuksista yhtiön verotettavan tulon perusteella laskettavasta yhteisöverosta.
- Investointihyvitys koskee suuria investointeja, raja 50 meur.
- Investointihyvityksen voi saada seuraavista investoinneista:
  - Uusiutuvan energian tuotanto (ml. vety ja vetypolttoaineet); sähkön ja lämmön varastointi; sekä uusiutuvan vedyn, biopolttoaineiden, bionesteiden, biokaasun ja biomassapolttoaineiden varastointi (kriisi- ja siirtymäpuitteiden jakso 2.5.1.).
  - Teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistäminen ja energiatehokkuustoimenpiteet (kriisi- ja siirtymäpuitteiden jakso 2.6).
  - Nettonollatalouteen siirtymisen kannalta olennaisten laitteistojen, keskeisten komponenttien sekä näihin liittyvien kriittisten raaka-aineiden tuotanto (kriisi- ja siirtymäpuitteiden jakso (2.8)

Investointihyvityksen keskeiset reunaehdot

- Hyvityksen määrä on 20 % hyväksyttävistä investointikustannuksista, enimmillään 150 meur.
  - 150 meur raja on konsernikohtainen.
  - Tiettyjä kustannuksia ei oteta huomioon investointihyvityksen laskentapohjassa, esim. palkat.
- Oikeutta investointihyvitykseen tulisi esityksen mukaan hakea etukäteen ja oikeus hyvitykseen tulisi olla myönnettynä vuoden 2025 loppuun mennessä.
- Valtionapuviranomaisena investointihyvityksessä olisi Innovaatiorahoituskeskus Business Finland, joka myöntäisi oikeuden hyvitykseen sekä valvoisi hankkeiden toteutumista.
- Investointihyvityksen käyttö toteutettaisiin yhteisöjen tuloverotuksen yhteydessä ja sen toteutuksesta vastaisi Verohallinto.

Investointihyvityksen keskeiset reunaehdot

- Kyse komissiolle notifoitava valtiontuki – komission hyväksyntää odotetaan lähiaikoina.
- Investointihyvityksen reunaehdot rakennettu niin, että investointihyvitys täyttäisi ns. tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden yksityiskohtaiset reunaehdot.
  - Näiden osalta ei juurikaan kansallista liikkumavaraa.
- Kolme kansallista rajausta:
  - Investoinnin vähimmäiskoko (50 meur).
  - Uusiutuvan sähkön tuotanto.
  - Ns. verkkosähköllä tuotettu vety.
- Myös tuen myöntämisen aikataulu johtuu suoraan kriisi- ja siirtymäpuitteista, joiden mukaiset tuet tulee olla myönnettynä vuoden 2025 loppuun mennessä.

Investointihyvityksen kannustava vaikutus

- Oikeutta investointihyvitykseen tulisi hakea ennen investointia koskevien töiden alkamista eli hyvitykseen olisivat oikeutettuja vain uudet investointihankkeet .
- Nimenomainen edellytys jaksoja 2.5.1. ja 2.6 koskien - tuen on kannustettava tuensaajaa tekemään investointi, jota se ei toteuttaisi lainkaan tai toteuttaisi rajoitetusti tai eri tavalla ilman tukea.
  - Yhtiön tulisi investointihyvitystä koskevalla hakemuksellaan osoittaa tämän vaatimuksen täyttyminen mm. investointihankkeen kannattavuuslaskelmilla ilman investointihyvitystä ja sen kanssa.
  - Jakson 2.8 osalta ei vastaavaa nimenomaista vaatimusta - tuen myöntäminen kuitenkin edellyttää, että hyvityksen hakija osoittaa, että on olemassa konkreettinen riski, että investointi ei toteutuisi ETA-alueella.

Investointihyvityksen käyttäminen

- Investointihyvityksen käytön reunaehdot pyritty muotoilemaan niin, että julkisen talouden kestävyys ei vaarannu.
- Hyvitystä voi käyttää ensimmäisen kerran investoinnin valmistumisvuonna, aikaisintaan kuitenkin 2028.
- Hyvitystä voi käyttää vuodessa enintään 10 % hyvityksen kokonaismäärästä. Hyvitystä voi käyttää vuoteen 2047 asti.
- Hyvitys käytettävissä yhtiön koko yhteisöveroa vastaan.
- Hyvityksen käyttöä valvoo Verohallinto.

Vaikutukset julkiseen talouteen ja niiden ajallinen kohdistuminen

- Investointihyvityksen piiriin on arvioitu soveltuvan noin 15–30 vähintään 50 miljoonan euron suuruista investointihanketta.
- Näiden osalta yhteisöverokertymää pienentävä määrä yhteensä noin 0,9–2,3 miljardia euroa. Summa jakautuisi verotuottomenetyksinä usean vuoden ajalle.
  - Hyvitystä voisi käyttää aikaisintaan 2028.
  - Hyvityksen käytön vuosikohtainen yläraja kymmenesosa myönnetystä hyvityksestä.
- Vaikutusten arviointi on epätarkkaa, koska yhtiöiden investointiaikeet eivät ole julkisia. Verotuottovaikutus voi olla edellä arvioitua pienempi tai suurempi.

Vaikutukset investointeihin

- Hyvityksellä voisi olla myönteisiä välillisiä vaikutuksia investointeihin. Hyvitys kannustaa sijoittamaan Suomeen, lisäämään tai aikaistamaan suuria investointeja Suomessa.
- Vaikutusta investointien määrän lisääntymiseen ei voida täsmällisesti arvioida.
- Hyvitys voi kohdistua myös yrityksen muusta toiminnasta kuin investoinnista aiheutuneeseen voittoon, mikä pienentää hyvityksen kannustavaa vaikutusta.
- Investointihyvityksen myöntämiseen liittyvän ajallisen takarajan vuoksi voidaan olettaa, että hankkeet, joille hyvitystä haetaan, ovat pääosin vähintään selvitys- tai suunnitteluvaiheessa.
- Investointihyvitys sisältää elementtejä, jotka kannustavat investointien nopeaan valmistumiseen ja toiminnan kääntämiseen voitolliseksi.
  - Laitoksen valmistuminen 36 kk:ssa tuen myöntämisestä (jaksot 2.5.1. ja 2.6).
  - Investointihyvitystä saa käyttää korkeintaan vuoteen 2047 asti.